

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ*

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงาน ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก สหกรณ์ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของ สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม จำนวน 224 คน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของ สมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม ทัศนคติ สหกรณ์

* นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1. To study members' attitudes toward leaders' implementation of policy. 2. To study the participation of members in the policy implementation. 3. To study factors affecting participation of cooperative members. 4. To propose guidelines for encouraging members to participate in the policy implementation of the Sahaporn Village Cooperative Limited, Nakhornpathom Province. The sample used for this research consisted of 224 members of the Sahaporn Village Cooperative Limited, Nakhornpathom Province, Thailand. The research tool used was the questionnaire. Statistics used for data analysis were percentages, means, standard deviations, and Pearson's product moment correlation.

The research results were as follows: 1. Members' attitudes toward leaders' policy implementation and participation of members in the policy implementation of the Sahaporn Village Cooperative Limited in general was at a high level. 2. Participation of members in the policy implementation of the Sahaporn Village Cooperative Limited in general was at a medium level. 3. The results of the relationship between participation by cooperative members and the members' attitudes toward leaders' policy implementation was a positive correlation.

Keyword : Participation, Attitude, cooperative

บทนำ

ถึงแม้ว่าโลกจะมีความเจริญก้าวหน้าไปสักเพียงใด เทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ การสื่อสารแบบเครือข่ายทำให้คนในโลกมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งกันและกัน แต่สิ่งหนึ่งที่บริบทในสังคมโลกไม่สามารถก้าวผ่านได้พ้น คือความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังจะเห็นได้จากการย้ายฐานการผลิตตามกลไกการค้าเสรีเพื่อสร้างความได้เปรียบในเวทีการค้าโลก การอพยพแรงงานจากชนบทสู่เมือง เป็นต้น ซึ่งภาพเหล่านี้สะท้อนนัยสำคัญแห่งความเหลื่อมล้ำของประชากร เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจะต้องแสวงหากระบวนการทัศน์ใหม่ เพื่อการพัฒนาความรู้พื้นฐานและนำไปสู่การพึ่งพาตนเองของภาคประชาชน ในแนวทางที่ต่อเนื่องกันภาคประชาชนจะเข้มแข็งและสามารถลดระดับการพึ่งพาจากระบบทุนนิยมได้ด้วยการรวมกลุ่มกันและเลือกสรรแนวทางที่จะพึ่งพาตนเองและพัฒนาให้เป็นระบบเศรษฐกิจชุมชน ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากการเกิดขึ้นของ “ระบบสหกรณ์” ในโลก

เป็นที่ทราบกันดีว่าสหกรณ์เกิดจากการรวมกลุ่มของประชาชนที่มีความต้องการร่วมกันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ระบบสหกรณ์เป็นต้นแบบของการดำเนินกิจการที่รักษาความมั่นคงและยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ โดยรูปแบบ

การดำเนินงานสหกรณ์นั้นมีความแตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ที่มุ่งเน้นการตอบสนองจากปัจจัยด้านการเงินเป็นหลัก แต่สหกรณ์เป็นการระดมเงินทุนจากสมาชิกและใช้เงินทุนของสมาชิกร่วมกันมาดำเนินกิจการอย่างคุ้มค่าไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากเกินไป สหกรณ์ถือได้ว่าเป็นองค์กรที่ประกอบธุรกิจตามหลักความเป็นเอกภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความหลากหลาย จึงอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์คือองค์กรหนึ่งที่มีส่วนในการกระตุ้นการเจริญเติบโตในระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ สหกรณ์ยังเป็นองค์กรธุรกิจที่ไม่เพียงแต่ส่งผลกำไรแก่สมาชิกผู้ถือหุ้นเท่านั้น ยังให้ผลประโยชน์ย้อนกลับไปสู่สมาชิกที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์อีกด้วย ดังนั้นการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จึงมีส่วนในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในชุมชน ซึ่งเอื้อประโยชน์ตามสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้น ๆ

สหกรณ์เป็นองค์กรอิสระของกลุ่มบุคคล ซึ่งรวมกันด้วยความสมัครใจเพื่อสนองความต้องการ และมีจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม(กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550 : 2) เป็นการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันบริหารงานและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตยโดยสมาชิก ร่วมกันออม ร่วมกันลงทุน ร่วมกันผลิต ร่วมกันขาย ฯลฯ และแบ่งปันกำไรกันตามสัดส่วนที่เป็นธรรมตามระบอบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจที่ช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม รวมทั้งลดปัญหาความยากจนในชุมชนได้ ในปัจจุบันระบบสหกรณ์ยังคงเป็นทางเลือกสำหรับการออมเงินของสมาชิกเพราะผลประโยชน์ของสมาชิก คือ เป้าหมายหลักในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ รัฐบาลที่มีแนวคิดก้าวหน้าล้วนพยายามพัฒนา ระบบสหกรณ์ ระบบกองทุนหมู่บ้าน ระบบธนาคารชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเพราะเป็นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาประเทศได้ดีกว่าแนวทางทุนนิยม รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งในการรับมือกับด้านมืดของสิ่งที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์ และดูเหมือนจะเป็นความหวังหนึ่งของสังคมที่จะสามารถรับมือกับนโยบายประชานิยมที่สร้างความอ่อนแอของประชาชนให้กับภาคเศรษฐกิจ การรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ต้องเข้มแข็งทั้งผลประกอบการทั้งจิตสำนึกในการรวมกลุ่มเพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ คือ “ระบบเศรษฐกิจภาคประชาชน”

ตามแนวนโยบายพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในมาตรา 84 ระบุประการหนึ่งว่ารัฐต้อง “ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบสหกรณ์ พัฒนาการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองระดับชุมชนและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน ทำสหกรณ์ผู้ผลิต ผู้บริโภค สหกรณ์ออมทรัพย์ ร้านค้าสหกรณ์ ฯลฯ ให้เข้มแข็ง สามารถแข่งกับบริษัทนายทุนขนาดใหญ่ได้ ประชาชนไทยจึงจะมีโอกาสแก้ไขปัญหาความยากจน และปัญหาความต้อยพัฒนาอื่น ๆ ได้อย่างแท้จริง

สหกรณ์ในประเทศไทยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปลายสมัย รัชกาลที่ 5 จวบจนวันนี้ย่างเข้าสู่ปีที่ 96 และถือเอาวันที่ 26 กุมภาพันธ์ของทุกปีเป็น “วันสหกรณ์แห่งชาติ” แต่ดำเนินการ

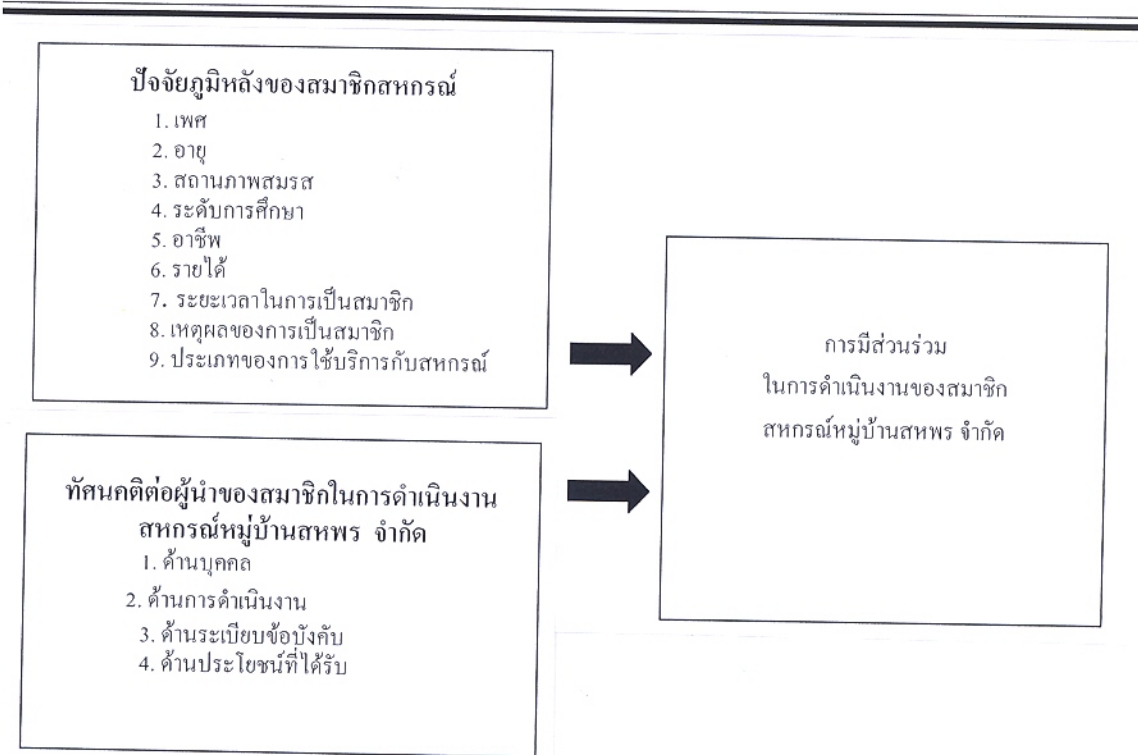
อย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2457 เนื่องจากเป็นวันที่สหกรณ์แห่งแรกในประเทศไทยคือสหกรณ์ “วัดจันทร์ไม่จำกัดสินไช้” ตำบลวัดจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ก่อกำเนิดขึ้นในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2457 ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยมี 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิต ยูเนียนล้วนมีหลักการสำคัญที่ยึดเป็นแนวปฏิบัติ คือ เป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจและเปิดรับสมาชิก โดยไม่จำกัดควบคุมสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย จำกัดดอกเบี้ยที่ให้แก่ทุนเรือนหุ้น จัดสรรรายได้ สุทธิอย่างเป็นธรรม จัดให้มีการศึกษาสหกรณ์ และการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกสหกรณ์ จะเห็นได้ว่าหลักการสำคัญประการหนึ่งและถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของสหกรณ์ คือ สมาชิกสหกรณ์ ซึ่งเป็นองค์การที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานของสหกรณ์ สมาชิกจึงมีบทบาทหลายอย่างในสหกรณ์ เช่น เมื่อสมาชิกถือหุ้นสหกรณ์ สถานะคือเจ้าของสหกรณ์ เมื่อซื้อปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์และขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ สถานะคือลูกค้าสหกรณ์ การดำเนินกิจการของสหกรณ์จะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด สมาชิกสหกรณ์จึงมีความสำคัญในการร่วมกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์ การดำเนินการต่างๆของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกสหกรณ์เป็นตัวตั้ง และการดำเนินกิจการต่างๆ จะต้องดำเนินการตามความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก กลุ่มสมาชิกเป็นรากฐานของสหกรณ์ หากกิจกรรมกลุ่มสมาชิกไม่เข้มแข็งย่อมมีผลกระทบต่อการทำงานและความมั่นคงของสหกรณ์ การดำเนินการของสหกรณ์ให้สมาชิกสนใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับสหกรณ์ จึงต้องเน้นให้สมาชิกตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม อันเป็นรากฐานที่แข็งแรงมั่นคงของสหกรณ์ สหกรณ์ก็ย่อมเติบโตเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคง

จากสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสหกรณ์บริการ เป็นประเภทสหกรณ์ที่มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หลากหลายครอบคลุมเกือบทุกวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ประเภทต่างๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร ก่อตั้งขึ้นจากประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สหกรณ์ประมง ก็มุ่งเน้นไปที่ประชาชนที่ประกอบอาชีพประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ ก็มุ่งส่งเสริมการออมและการให้กู้เงิน เป็นต้น ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า การก่อตั้งสหกรณ์แต่ละประเภทนั้นมักจะยึดประชาชน ที่ประกอบอาชีพนั้นๆ เป็นหลักซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์บริการ ที่มุ่งเน้นให้บริการแก่ประชาชนที่ประกอบอาชีพ หลากหลายแตกต่างกันไป รวมไปถึงสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่สหกรณ์ประเภทอื่นๆ สามารถดำเนินการได้นอกจากนั้นสหกรณ์บริการยังเป็นสหกรณ์ที่ให้การบริการด้านสาธารณูปโภค มีการรวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ได้รับความเดือดร้อนในสิ่งเดียวกันของประชาชนหลากหลายอาชีพ ที่เข้ามาอยู่ร่วมกันให้สามารถรวมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่นเดียวกับ สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด ซึ่งจดทะเบียนเป็นสหกรณ์บริการ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2548 มีจำนวนสมาชิก 218 คน ทุนเรือนหุ้น 2,827,740.00บาท (รายงานการประชุมประจำปี 2548:11) ปัจจุบันมีสมาชิก 510 ทุนเรือนหุ้น 6,277,410 บาท (รายงานการประชุมประจำปี2553: 9) สถานที่ทำการสหกรณ์อยู่ภายใน

ในหมู่บ้านสหพร ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีคณะกรรมการบริหารจำนวน 9 คน และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 5 คน ถึงแม้สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จะดำเนินกิจการตามหลักธรรมาภิบาล อันประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า โดยให้น้ำหนักความสำคัญเท่าๆ กันในทุกหลักการ แต่ก็ประสบความสำเร็จในระดับต้นๆ เนื่องจาก ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในหมู่บ้าน หลายๆ ด้าน (รายงานการประชุมสหกรณ์หมู่บ้านสหพรประจำปี 2552:) เช่น ขาดการมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการดำเนินการให้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์ ขาดการเข้ามามีผลประโยชน์ของสมาชิก ขาดการร่วมประชุมเพื่ออภิปรายเพื่อธุรกิจและให้ความเห็นชอบในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ ขาดการช่วยเหลือคณะกรรมการดำเนินการกำหนดนโยบาย ขาดการให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานที่จะสามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ การปรับปรุงการบริการที่ให้แก่สมาชิก ขาดการเสนอแนวคิดใหม่เพื่อความก้าวหน้าของสหกรณ์ การมีส่วนร่วมเหล่านี้จะทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ภาวะผู้นำยังมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนให้สหกรณ์หมู่บ้านสหพรเจริญก้าวหน้ามากขึ้น เพราะผู้นำมีส่วนเกี่ยวข้องและใกล้ชิดกับสมาชิก เนื่องจากผู้นำมาจากการเลือกสรรของสมาชิกทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้นำ จึงต้องดำเนินการบริหารสหกรณ์ตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากสมาชิก ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำจึงเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการทำงานสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้า ความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม ทักษะ ทักษะคนดี เป้าหมายในการดำเนินงานของผู้นำจะทำให้สมาชิกมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดความประทับใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานได้ (สุนิดา แสงวิเชียร, 2550 : 2) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด พร้อมทั้งต้องการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัดให้ดียิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากนักทฤษฎีแนวคิดทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม ของ สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคคล 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านระเบียบข้อบังคับและ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และทฤษฎีแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Spectrum) พัฒนาแนวคิดโดย International Association for Public Participation (IAP2) (อ้างอิงใน วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ, 2551) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของการทำงานในองค์กรสหกรณ์หมู่บ้านสหพร อันจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยมีดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการการวิจัยในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการศึกษา คือ การศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำรา และทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และข้อคำถามในแบบสอบถามการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ใช้หลักแนวคิดและทฤษฎีที่ลดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือการวิจัย 1 ชุด สมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ จำนวน 40 ชื่อ ดังนี้ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

จำนวน 9 ข้อ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.832 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยในการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมในการตรวจสอบความสมบูรณ์? และความถูกต้องของแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์การถดถอย (Regression)

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยด้านทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 1 ผลการวิจัยด้านทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

(n=224)

ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความหมาย
1. ด้านตัวบุคคล	4.51	.383	มากที่สุด
2. ด้านการดำเนินงาน	4.01	.635	มาก
3. ด้านระเบียบข้อบังคับ	3.82	.537	มาก
4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	3.84	.654	มาก
รวม	4.04	.351	มาก

ตารางที่ 1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากับ 4.51 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.01 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.84 ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านระเบียบข้อบังคับ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากับ 3.82

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

(n=224)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความหมาย
1. การให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ทางจดหมาย	3.03	.890	ปานกลาง
2. การให้ข้อมูลสหกรณ์ในการเข้าประชุม	2.90	.929	ปานกลาง
3. การให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ผ่านทางเว็บไซต์	2.84	.830	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์	2.88	.864	ปานกลาง
5. การแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงสหกรณ์	2.97	.885	ปานกลาง
6. การร่วมกันเสนอแนะนโยบายต่างๆในการดำเนินงาน	2.97	.844	ปานกลาง
7. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์	3.04	.851	ปานกลาง
8. การเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ	3.14	.946	ปานกลาง
9. การเข้าร่วมโครงการอบรมต่างๆที่สหกรณ์จัด	2.98	.893	ปานกลาง
10. การร่วมเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงาน	2.92	.835	ปานกลาง
11. การเข้าร่วมในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ	2.94	.855	ปานกลาง
12. การดำเนินกิจกรรมต่างๆของสมาชิกร่วมกัน	3.23	.903	ปานกลาง
13. การมีบทบาทในการดำเนินงานสหกรณ์	3.11	.924	ปานกลาง
14. การมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจสหกรณ์	3.02	.860	ปานกลาง
15. การมีบทบาทลงมติดความคิดเห็นต่างๆ	2.89	.826	ปานกลาง
รวม	2.99	.594	ปานกลาง

ตารางที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางดังนี้ การดำเนินกิจกรรมต่างๆของสมาชิกร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 3.23 รองลงมา คือ การเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 การมีบทบาทในการดำเนินงานสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ

3.11 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 การให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ทางจดหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 การมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 การเข้าร่วมโครงการอบรมต่างๆ ที่สหกรณ์จัดอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 การแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ การร่วมกันเสนอแนะนโยบายต่างๆ ในการดำเนินงานสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 การเข้าร่วมในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 การร่วมเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.92 การให้ข้อมูลสหกรณ์ในการเข้าประชุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 การมีบทบาทลงมติความคิดเห็นต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 และส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ผ่านทางเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84

ส่วนที่ 3 ผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 3 ผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ปัจจัยส่วนบุคคล	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด	
	F	P-Value
1. เพศ	-0.855	.393
2. อายุ	2.139	.034*
3. สถานภาพสมรส	-1.528	.128
4. ระดับการศึกษา	.517	.605
5. อาชีพ	1.423	.156
6. รายได้	-1.010	.313
7. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	1.456	.147
8. เหตุผลของการเป็นสมาชิก	-2.019	.045*
9. ประเภทของการใช้บริการ	-0.945	.346

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ และ ด้านเหตุผลของการเป็นสมาชิก ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม แต่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ประเภทของการใช้บริการกับสหกรณ์ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 4 ผลการวิจัยปัจจัยทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงาน สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิก ในการดำเนินงาน สหกรณ์ หมู่บ้านสหพร จำกัด	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด	
	F	P-Value
1. ด้านตัวบุคคล	2.440	.015*
2. ด้านการดำเนินงาน	-.175	.861
3. ด้านระเบียบข้อบังคับ	1.653	.100
4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	-1.045	.297

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการวิจัยปัจจัยทัศนคติต่อผู้นำในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก สหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงาน สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด พบว่า ด้านตัวบุคคล ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม แต่ด้านการดำเนินงานด้านระเบียบข้อบังคับ และด้าน ประโยชน์ที่ได้รับ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

บทสรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ กรณีศึกษา สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิก ในการดำเนินงาน เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน และเพื่อศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในการดำเนินงานของ สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัด นครปฐม ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า 1) ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้าน

สหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ และด้านระเบียบข้อบังคับ ตามลำดับ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดำเนินกิจกรรมต่างๆของสมาชิก ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา การเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินงาน การมีบทบาทในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ การให้ข้อมูลข่าวสาร สหกรณ์ทางจดหมาย การมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจสหกรณ์ การเข้าร่วมโครงการอบรมต่างๆ ที่สหกรณ์ จัดอย่างสม่ำเสมอ การแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงสหกรณ์ การร่วมกันเสนอแนะนโยบายต่างๆ ในการดำเนินงานสหกรณ์ การเข้าร่วมในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ การร่วมเป็นหุ้นส่วน ในการดำเนินงาน การให้ข้อมูลสหกรณ์ในการเข้าประชุม การมีบทบาทลงมติความคิดเห็นต่างๆ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ และ การให้ ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ผ่านทางเว็บไซต์ตามลำดับ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในการดำเนินงานของ สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัย ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ และ ด้านเหตุผลของการเป็นสมาชิก ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร และปัจจัยทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงาน สหกรณ์ หมู่บ้านสหพร จำกัด ที่ส่งผลการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงาน สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด พบว่า ด้านตัวบุคคล ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัด นครปฐม

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1. การพัฒนาระบบสหกรณ์ให้ยั่งยืนอยู่ได้ด้วยการบริหารที่เป็นระบบ คือ ทำให้โครงสร้าง และกระบวนการดำเนินงานของสหกรณ์มีความชัดเจนในด้านตำแหน่งงาน วิธีการทำงานและประสานงาน ที่ทำให้สหกรณ์บรรลุเป้าหมาย โดยไม่ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะ และสามารถรองรับการถ่ายเทหมุนเวียนบุคลากรตามวาระและตามผลงานในการดำเนินงาน

2. การพัฒนางานบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูง เมื่อองค์กรจัดโครงสร้างและ กระบวนการทำงานเหมาะสมแล้ว สหกรณ์ควรมุ่งบริหารงานบุคคลนับตั้งแต่การ รับคนเข้ามา การฝึกอบรมและการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าบุคลากรให้เกิดทรัพยากรบุคคลที่มีค่าสูง เกิดความรักและอุทิศตนให้แก่องค์กร

เอกสารอ้างอิง

- วันชัย วัฒนศัพท์. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สมาคมนานาชาติเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน (The International Association for public participation, IAP2.)
- สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ. (2541). *พฤติกรรมองค์กร : ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Yukl. (1989). *Nature of Participative Leadership*. Englewood Cliff N.J. : Prentice-Hall.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity. *World Development*, 8(March), 219-222.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ- สกุล

ร.ต. ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ

วัน เดือน ปีเกิด

13 ธันวาคม พ.ศ. 2491

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2508 โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

พ.ศ. 2509 โรงเรียนสื่อสารทหารเรือ

พ.ศ. 2516 Naval Communication School, England

พ.ศ. 2521 Naval Communication School, Italy

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2523-2527

การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552-2554

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ประวัติการทำงาน

รับราชการกองทัพเรือ พ.ศ. 2508-2527

พ.ศ. 2516 ราชการรับเรือ ณ ประเทศอังกฤษ

พ.ศ. 2521 ราชการรับเรือ ณ ประเทศอิตาลี

ครูสอนภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2522-2527 โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

บริษัท ยูโนแคล แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528-2537

บริษัท ศาลายา การก่อสร้าง จำกัด พ.ศ. 2538-ปัจจุบัน

ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริษัท

พ.ศ. 2546 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อำเภอปทุมณฑล จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2548 ประธานผู้ก่อตั้งสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด

ที่อยู่ปัจจุบัน

47/213 หมู่.5 ต.ศาลายา อ.ปทุมณฑล จ.นครปฐม 73170

E-mail: Salaya_construction@hotmail.com
